

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

02 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Diaconu Iurie
Catan Liliana
Guzun Ion

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de avocatul Druță Boris în numele lui Grincu Artur, avocatul Șchiopu Arcadie în numele lui Rusu Ion și de inculpatul Grincu Artur, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 iulie 2020, în cauza penală privindu-i pe

GRINCU Artur Xxx, născut la xx xxxxx xxxx,
originar din or. Xxxxxx, domiciliat în mun. Xxxxxx, str.
Xxxxxx Xxx nr. xx, ap. xx;

RUSU Ion Xxxxxx, născut la xx xxxxxx xxxx,
originar și domiciliat în mun. Xxxxx, or. Xxxxx, str.
Xxxxxx x nr. xx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 01.03.2017 – 21.12.2018;

Instanța de apel: 16.01.2019 – 18.02.2019;
20.01.2020 – 16.07.2020;

Instanța de recurs: 03.04.2019 – 28.11.2019;
15.10.2020 – 02.12.2020.

Asupra recursurilor ordinare declarate, în baza actelor din dosar, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 21 decembrie 2018, Grincu Artur și Rusu Ion au fost recunoscuți vinovați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.149 alin.(1) Cod penal.

În conformitate cu prevederile art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, Grincu Artur și Rusu Ion au fost liberați de răspundere penală din motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

S-a încasat de la Grincu Artur și Rusu Ion în beneficiul lui Damian Gheorghe suma de câte 100 000 lei, de la fiecare, cu titlu de prejudiciu moral.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Grincu Artur activând în calitate de director la SRL „Grincat Construct” și totodată deținând și funcția de salvamari cu Rusu Ion la pensiunea de odihnă „Fenix”, din mun. Chișinău, or. Vatra, malul drept al lacului Ghidighici care aparține întreprinderii nominalizate, fiind instruiți în cadrul Secției Control Stații de Salvare a Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale din cadrul MAI al Republicii Moldova, deținând în acest sens Certificat seria X XXX X nr. xxxxxx din xx.xx.xxxx, conform căruia au absolvit cursul tematic de instruire a salvamarului. Fiind obligați conform regulilor de plimbare a bicicletei de apă a pensiunii turistice „Fenix” să nu admită așezarea persoanelor pe marginea bicicletei de apă, de a se transfera de pe un loc pe altul, de a clătina bicicleta de apă, de a se scălda sau scufunda din bicicletă, de a servi băuturi alcoolice în bicicleta de apă în timpul plimbării cu aceasta, precum și de a nu admite plimbarea cu bicicleta de apă a persoanelor aflate sub influența alcoolului. De asemenea, contrar prevederilor Regulilor construirii, întreținerii și utilizării plajelor, bazinelor pentru scăldat și înotat, stațiilor de închiriere a bărcilor, stațiilor acvatice-sportive, punctelor de trecere și ancorare pe teritoriul RSSM, aprobate prin Ordinul sovietului miniștrilor a MSSR nr. 275 din 14.08.1968, fără ca bicicleta de apă să aibă numerele de înregistrare, fără a plasa regulile de închiriere a bărcilor și schema deplasării bărcilor, la data de 09.06.2012, aproximativ ora 14.00, fără a-l instrui pe I. Damian cu privire la regulile de închiriere și plimbare cu bicicleta de apă și știind cu certitudine că acesta se află în stare de ebrietate alcoolică, deoarece a servit băuturi alcoolice chiar în timpul închirierii bicicletei de apă, dându-și seama de caracterul acțiunilor sale și de pericolul la care era expus ultimul, considerând într-un mod ușuratic că nu vor surveni urmări negative, fără precauție, a permis închirierea de către acesta și prietenilor săi a bicicletei de apă ce aparține cu drept de proprietate SRL „Grincat Construct”. Îndepărtându-se de la malul bazinului acvatic, I. Damian a căzut de la bordul bicicletei și ca urmare s-a înecat.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către inculpatul Grincu Artur și de avocatul Victor Pavlov în numele inculpatului Rusu Ion, care au solicitat, casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, argumentând următoarele:

- pensiunea turistică „Fenix” avea toate actele în regulă, or la 02.06.2012 stația de bărci a fost supusă unui control de către Serviciului de protecție civilă și situații excepționale a MAI cu eliberarea prescripției în care s-a stabilit că stația navală a pensiunii activează în conformitate cu legislația, indicând că bicicletele de apă și

bărcile sunt înregistrate la organele competente cu aplicarea numerelor de înregistrare pe ele, panoul cu date informative și reguli de comportare pe apă există, și sunt amplasate în locul de închiriere a mijloacelor plutitoare;

- la eliberarea bărcii de apă în chirie a explicat regulile de securitate și a eliberat 4 veste de salvare, însă persoanele nu le-au îmbrăcat motivând că este cald;

- persoanele care au urcat pe catamaran nu aveau semne vizibile de ebrietate;

- cele 4 persoane aveau asupra lor o pungă neagră netransparentă în care au anunțat că au apă, nu au anunțat că au băuturi alcoolice;

- tragedia dată a avut loc din lipsa de cultură în societate a persoanelor care au închiriat catamaranul și nu din motiv că apelantul nu a asigurat persoanele cu echipament de salvare;

- pasagerii catamaranului cunoscând că consumul de alcool precum și scăldatul este interzis, pe ascuns au consumat băuturi alcoolice în timpul plimbării pe apă. Mai mult pasagerii cunoscând despre faptul că I. Damian se află în stare de ebrietate și nu poate înota i-au permis să sară în apă;

- art. 195 pct. 4 al Codului navigației marine comerciale prevede că „Transportatorul este exonerat, parțial sau total, de răspundere dacă dovedește că moartea pasagerului sau deteriorarea sănătății lui ori pierderea sau avarierea bagajelor acestuia a fost consecința culpei, intenției sau imprudenței grave a pasagerilor”;

- cauza a fost examinată imparțial și unilateral, în speță nefiind stabilite toate circumstanțele cauzei, iar nerecunoașterea vinovăției a fost interpretată extensiv defavorabil, ceea ce a înrăutățit situația justițiabilului;

- instanța a admis o eroare gravă de fapt care a afectat soluția;

- respingând probele apărării instanța nu a combătut prin careva argumente versiunea apărării, iar concluzia privind vinovăția inculpaților este bazată pe presupuneri;

- instanța nu a argumentat sentința prin careva probe convingătoare că Ion Rusu a fost în acea zi la serviciu și acțiunile lui au dus la decesul lui I. Damian;

- în speță nu a fost demonstrată legătura de cauzalitate între acțiunile lui I. Rusu și urmările survenite – decesul lui I. Damian;

- I. Rusu urmează a fi achitat din lipsa elementelor constitutive a infracțiunii incriminate, or acesta nu a realizat latura obiectivă a infracțiunii, de asemenea nefiind identificat și scopul;

- nici o probă prezentată de acuzare nu confirmă faptul că I. Rusu la data de 09.06.2012 a fost prezent la fața locului și că acesta ar fi fost la serviciu;

- declarațiile martorilor C. Dodi și M. Volovei cu referire la faptul că îl cunosc pe I. Rusu, urmează a fi apreciate critic, or, la urmărirea penală aceștia nu au indicat faptul dat;

- I. Rusu nu este vinovat de săvârșirea infracțiunii incriminate și astfel este eronată concluzia instanței prin care s-a admis acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate în adresa lui I. Rusu.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 februarie 2019, apelurile declarate au fost respinse ca nefondate.

4.1. În argumentarea deciziei adoptate a menționat că prima instanță, just bazându-se pe probele cercetate în cadrul ședinței de judecată a constatat că vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 149 alin. (1) Cod penal a fost dovedită pe deplin.

Astfel, Colegiul penal a relevat că, deși inculpații nu au recunoscut vina prin probele cercetate cu certitudine s-a dovedit vinovăția acestora, și anume prin *declarațiile succesorului legal G. Demian, declarațiile martorilor oculari M. Volovei, C. Dodi, R. Moscalciuc, L. Cortîșău,*

Colegiul penal analizând declarațiile succesorului părții vătămate G. Damian, martorilor oculari M. Volovei, C. Dodi, R. Moscalciuc și L. Cortîșău, a conchis că acestea sunt veridice și prin acestea se confirmă că în ziua în care s-a înecat I. Damian pe teritoriul pensiunii de odihnă „Fenix”, s-au aflat ambii inculpați A. Grincu și I. Rusu, iar inculpatul I. Rusu, care activa în calitate de salvamar a eliberat catamaranul fără prezentarea/eliberarea vestelor și/sau colacilor de salvare.

Totodată, inculpatul I. Rusu nu a adus la cunoștință chiriașilor regulile de comportare pe apă, iar în ziua respectivă, panouri informative care ar conține asemenea reguli, în perimetrul stațiunii, nu au fost afișate.

La fel, s-a constatat că, inculpatul I. Rusu a admis urcarea la bordul ambarcațiunii a persoanelor sub influența alcoolului, inclusiv cu băuturi alcoolice, fapt confirmat de martorii oculari M. Volovei și C. Dodi, care au declarat cu certitudine că au consumat alcool și aveau dispoziție, iar în timp ce urcau la bordul catamaranei aveau asupra lor bere în pungă, care se evidențiază, însă inculpatul nu le-a făcut nici o observație, acesta fiind cointerestat mai mult de achitarea taxei pentru închiriere.

Verificând sentința în partea soluționării acțiunii civile instanța de apel a conchis că concluzia instanței de fond la acest capitol este justă și întemeiată, instanța conducându-se de prevederile art. 219 alin. (1), 220 Cod de procedură penală și art. 14 Cod civil și ținând cont de suferințele suportate de succesorul părții vătămate în urma decesului unicului fiu în vârstă de 24 ani corect a evaluat că suma de 200 000 lei cu titlu de prejudiciu moral va fi proporțională și echitabilă pentru a recupera prejudiciul moral cauzat.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recursuri ordinare de către avocatul B. Druță în numele inculpatului A. Grincu și inculpatul I. Rusu, care au solicitat, casarea hotărârilor cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare.

5.1. În argumentarea recursului declarat, avocatul B. Druță în numele inculpatului A. Grincu a menționat că vina în producerea incidentului o poartă însăși decedatul deoarece nu a respectat cerințele reflectate în Regulile de comportare și tehnica securității în timpul plimbării cu barca pe lac, or aceștia au tănuit că aveau asupra lor băuturi alcoolice, iar A. Grincu nu avea funcția de polițist și nu avea dreptul de a-i percheziționa;

- instanțele au ignorat faptul că de către inspectorii Serviciilor specializate SPCSE al MAI au fost efectuate investigații, nefiind careva obiecții la starea tehnică a bărcilor și la capitolul respectarea tehnicii securității, a instructajului salvamarilor precum și a clienților care doreau să se odihnească la lac;

- vina pentru incidentul dat în afară de decedat o poartă și martorii C. Dodi și V. Moscalciuc, care nu l-au anunțat pe A. Grincu despre faptul că prietenul lor a consumat băuturi alcoolice și i-au permis să sară în apă cunoscând că acesta nu poate înota.

5.2. Inculpatul I. Rusu în recursul declarat a invocat următoarele motive:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra argumentului invocat referitor la faptul că la ziua incidentului 09.06.2012, I. Rusu nu a fost prezent la serviciu și nu a exercitat funcția de salvamar, or acest fapt a fost confirmat de către martorii V. Rotari, L. Corțișău și inculpatul A. Grincu;

- instanțele de fond nu și-au motivat hotărârile și nu au dat apreciere juridică a tuturor circumstanțelor, iar, lipsa unei expuneri asupra unei cerințe, se egalează cu faptul că părțile nu au fost auzite (cauza Hirvisaari v.Finland, nr.49684/99, parag.30, din 27.09.2001);

- nu au fost întrunite elementele infracțiunii prevăzute de alin. (1) art. 149 Cod penal;

- I. Rusu a fost condamnat pentru că a admis persoane să se folosească de navele de mic tonaj, fără petrecerea unui instructaj, persoanele fiind în stare de ebrietate, iar navele nu au fost înregistrare, însă lipsa autorizării navelor nicidecum nu a influențat la survenirea decesului victimei;

- instanța judecătorească urma să stabilească dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, însă instanța nu a cercetat obiectiv declarațiile martorilor și eronat a reținut că I. Rusu la 09.06.2012 a fost prezent la serviciu;

- instanțele de fond nu au făcut careva constatări referitor la faptul cum inculpatul a comis infracțiunea incriminată - prin acțiuni intenționate, din neglijență sau că a acționat fără intenție, or martorul M. Volovei a declarat că victima a lunecat de pe catamaran și a căzut în apă după ce pe alături a trecut un scuter. Deci, instanțele judecătorești au avut la dispoziție o cauză ce a provocat starea de pericol care s-a soldat cu decesul persoanei.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 28 noiembrie 2019, recursul declarat a fost admis, casată total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

6.1. În argumentarea deciziei adoptate Colegiul lărgit a relevat că instanțele de fond nu au efectuat o investigație eficientă în vederea clarificării tuturor circumstanțelor care au importanță pentru justa soluționare a acestui caz, în urma căreia au concluzionat că vinovăția lui A. Grincu și I. Rusu a fost demonstrată incontestabil în baza art. 149 alin. (1) Cod penal.

Deși instanța de apel a concluzionat că este justă soluția primei instanțe în partea calificării acțiunilor ambilor inculpați, deoarece acestea întrunesc elementele infracțiunii incriminate, totuși, sub aspectul laturii obiective, aceasta nu este una argumentată.

Instanța de apel deși a descris fapta constatată de prima instanță, a enumerat probe, care în opinia sa confirmă vinovăția și soluția dată de prima instanță, însă în partea descriptivă a deciziei nu a descris acțiunile fiecărui inculpatul sub aspectul dacă acestea întrunesc acele trei semne ale laturii obiective de lipsire de viață din imprudență și care anume inacțiuni ale fiecăruia au dus la decesul victimei.

De asemenea, instanța de recurs a constatat că, în partea descriptivă a deciziei, instanța a desconsiderat descrierea detaliată a laturii subiective a acestei infracțiuni, existentă în acțiunile inculpaților, care se exprimă în vinovăție sub formă de imprudență, ce se poate exprima în neglijență sau în încredere exagerată.

Instanța de apel nu a analizat minuțios probele din dosar, nu a dat răspuns la toate capetele de cerere din apelurile declarate de inculpatul A. Grincu și avocatul V. Pavlov în numele inculpatul I. Rusu, prin aceasta nerezolvând fondul apelului declarat și contrar prevederilor art.6 §1, 3 din Convenție, nu a asigurat desfășurarea unui proces echitabil și nu a dat o argumentare motivată tuturor temeiurilor invocate de partea apărării V. Pavlov și inculpatul A. Grincu.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de apel Chișinău din 16 iulie 2020, apelurile declarate de inculpatul Grincu Artur și de avocatul Victor Pavlov în numele inculpatului Rusu Ion au fost admise, casată parțial sentința în partea încetării procesului penal și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Grincu Artur și Rusu Ion au fost recunoscuți vinovați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 149 alin. (1) Cod penal, cu liberarea de pedeapsă din motivul că a expirat termenul de prescripție a răspunderii penale.

În rest, sentința a fost menținută.

8. În argumentarea hotărârii adoptate, instanța de apel a reținut că motivele invocate de apelanți, care, în principiu, sunt similare, sub aspectul cerințelor de achitare a inculpaților Grincu A. și Rusu I. de sub învinuirea în comiterea infracțiunii

prevăzute la art. 149 alin. (1) Cod penal, din motivul că faptele incriminate nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii și le-a apreciat ca fiind nefondate, având în vedere că urmărirea penală și judecata în primă instanță s-au desfășurat în strictă conformitate cu procedura prevăzută de lege și, respectiv, nu se constată încălcări care atrag nulitatea probelor administrate și a actelor procedurale efectuate.

Probele prezentate în ședința de judecată și puse la baza sentinței, fiind obținute legal, sunt admisibile conform prevederilor art. 95 CPP și sunt apreciate conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

Prin urmare, starea de fapt și de drept stabilită prin sentință concordă cu probele administrate și apreciate de prima instanță.

Sentința cuprinde elementele definatorii condamnării prevăzute de art. 394 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, astfel este descrisă fapta criminală prevăzută la art. 149 alin. (1) Cod penal, considerată ca fiind dovedită, forma și gradul de vinovăție al inculpaților, motivele și consecințele infracțiunii săvârșite, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care sunt respinse argumentele părții apărării.

În contextul evaluării activității primei instanțe cu privire la aprecierea probelor administrate în cauză, instanța de apel a conchis, că nu există temeii pentru a da o nouă apreciere probelor respective, instanța de apel fiind solidară cu concluziile cuprinse în sentință, dat fiind că sunt motivate temeinic și legal, sub aspectul că vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunii prevăzută la art. 149 alin. (1) Cod penal, este dovedită prin probatoriul administrat în cadrul procesului penal.

Față de lucrul judecat de primă instanță, Colegiul penal a constatat motivarea amplă și temeinică a sentinței pronunțate cu privire la procesul de evaluare și apreciere a probelor prezentate de părți în raport cu faptele reținute în sarcina inculpaților, astfel fiind în corespundere cu exigențele art. 6 din CEDO.

În atare situație, calificarea infracțiunii, prin determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite de inculpați și semnele componenței de infracțiune prevăzute la art. 149 alin. (1) Cod penal, este: lipsirea de viață din imprudență.

Versiunea apărării nu are acoperire probatorie, ce se combate complet prin împrejurările stabilite și probele administrate în cauză, iar nerecunoașterea vinovăției nu echivalează cu achitarea inculpaților, de vreme ce probele prezentate în sprijinul învinuirii, cercetate și apreciate în modul cuvenit, demonstrează cu certitudine participarea acestora la săvârșirea infracțiunii imputate.

Cu referire la componența de infracțiune prevăzută la articolul 149 alin. (1) Cod penal, instanța de apel a făcut următoarele precizări:

- subiectul infracțiunii sunt inculpații Grincu A. și Rusu I., care întrunesc condițiile prevăzute la art. 21 alin. (1) și 22 Cod penal;

- obiectul infracțiunii îl constituie relațiile sociale cu privire la viața persoanei, obiectul material este corpul victimei Damian I.;

- latura obiectivă se exprimă prin fapta prejudiciabilă, manifestată prin inacțiune, și anume inculpații Grincu A. și Rusu I. au eliberat catamaranul fără prezentarea / eliberarea vestelor și/sau colacilor de salvare, totodată nu au adus la cunoștință victimei regulile de comportare pe apă, iar în ziua respectivă careva panouri informative care ar conține asemenea reguli, în perimetrul stațiunii nu au fost afișate (procesul - verbal de ridicare din 6 februarie 2014; procesul - verbal de ridicare din 27 noiembrie 2015, precum și declarațiile martorilor Volvei M., Dodi C., Moscalciuc R., Cortîșău L.), prin urmare necunoașterea regulilor de comportare pe apă și lipsa vestelor de salvare a condus la decesul victimei;

- latura subiectivă a infracțiunii incriminate inculpaților se exprimă prin vinovăție sub formă de imprudență exprimată prin încredere exagerată, or inculpații Grincu A. și Rusu I. au prevăzut că inacțiunea sa poate avea ca rezultat moartea unei persoane, dar nu au dorit acest rezultat, nici nu l-au acceptat, considerând fără temeii, în mod ușuratic, că acest rezultat nu se va produce.

Din declarațiile martorilor Volvei M. și Dodi C. rezultă că chiriașii au închiriat catamaranul de mai multe ori, și au achitat lui Rusu I. pentru închirierea catamaranului, iar din declarațiile inculpatului Grincu A. rezultă că și el le-a închiriat catamaranul chiriașilor.

Motivele invocate în apel, sub aspectul nevinovăției inculpaților, reprezintă opinia subiectivă a părții apărării, și la acest aspect, instanța de apel a notat ca fiind relevante considerentele cuprinse în sentință cu referire la argumentul avocaților și inculpaților privind emiterea unei sentințe de achitare din motiv că fapta comisă nu întrunește elementele constitutive ale unei infracțiuni, dat fiind faptul că catamaranele dispuneau de numere, panourile cu regulile de plimbare cu bicicleta de apă erau afișate la intrare pe teritoriul stațiunii, iar Grincu Artur a explicat regulile de comportament pe apă și a oferit echipamentul necesar, însă din motiv că se sufocau persoanele în cauză s-au refuzat de vestele de salvare, iar Rusu Ion în ziua înecului nici nu a fost la serviciu, instanța îl respinge ca fiind neîntemeiat, considerându-l drept o versiune de apărare, care este combătută prin declarațiile martorilor oculari Volvei M. și Dodi C., care cu certitudine au declarat în ședința de judecată că la data de 09.06.2012, au achitat lui Rusu Ion pentru închirierea catamaranului și nu altei persoane.

Instanța a apreciat critic declarațiile martorilor apărării ca fiind declarative, or în ședința de judecată aceștia au depus declarații contradictorii, martorul Grincu O. relatând că panourile din imaginile de la f. d. 15,18 (Vol. I), nu sunt altceva decât semnele de avertisment, iar panourile informative cu regulile de comportare pe apă,

fiind puțin mai în altă parte, pe când martorul Rotari Vasile a relatat că, panoul prezentat la f. d. 15, 18 (Vol. I), este panoul cu regulile de comportare pe apă.

Prin urmare, în procesul examinării cauzei penale, instanța nu a stabilit careva circumstanțe, care ar pune la îndoială declarațiile succesului victimei, martorilor oculari Volovei M., Dodi C., Moscalciuc R. și Cortîșău L. care sub jurământ au declarat că în ziua înecului lui Damian I. pe teritoriul pensiunii de odihnă „Fenix”, din mun. Chișinău, or. Vatra, s-au aflat ambii inculpați Grincu A. și Rusu I., iar inculpatul Rusu I. care activa în calitate de salvamar a eliberat catamaranul fără prezentarea/eliberarea vestelor și/sau colacilor de salvare. Mai mult ca atât, inculpatul Rusu I. nu a adus la cunoștință chiriașilor regulile de comportare pe apă, iar în ziua respectivă careva panouri informative care ar conține asemenea reguli, în perimetrul stațiunii, nu au fost afișate.

De asemenea, instanța constată că inculpatul Rusu Ion a admis urcarea la bordul ambarcațiunii a persoanelor sub influența alcoolului, inclusiv cu băuturi alcoolice, fapt confirmat de martorii oculari Volovei M. și Dodi C., care au declarat cu certitudine că au consumat alcool și aveau dispoziție, iar în timp ce urcau la bordul catamaranei berea se evidenția, însă inculpatul nu le-a făcut careva observații, acesta fiind cointeresat mai mult de achitarea taxei pentru închiriere.

Totodată, instanța a reținut că atât inculpatul Grincu A., cât și martorii oculari Volovei M. și Dodi C. în ședința de judecată au confirmat că în ziua de 09.06.2012, ultimii s-au fotografiat pe teritoriul stațiunii, inclusiv și stațiunea, însă reieșind din conținutul imaginilor foto anexate (Vol. I, f.d. 200), cât și a declarațiilor martorilor acuzării, instanța a constatat că în ziua înecului lui Damian I., catamaranele pensiunii de odihnă „Fenix” ce aparține SRL „Grincat Construct”, nu dispuneau de numere de înregistrare.

Astfel, argumentul inculpatului Grincu A. precum că, catamaranele nominalizate au fost înregistrare în modul convenit la organele competente – IS „Registru Naval”, instanța îl respinge ca fiind neîntemeiat, or identificarea catamaranului cu care s-a plimbat Ion Damian și verificarea supunerii acestuia înregistrării și corespund cerințelor legale, se efectuează doar după numărul de înregistrare care în acea zi lipsea la catamarane.

Au fost apreciate critic și declarațiile inculpaților precum că, catamaranele aveau numere de înregistrare, însă acestea erau lipite lateral, și nu sunt vizibile în imaginile foto prezentate, din motivul unghiului de efectuare a fotografiei. Mai mult ca atât, martorul apărării Grincu O. a declarat că numerele de înregistrare a catamaranelor au fost montate în interior, deoarece nu era o regulă unde anume să fie fixate, nefiind obligatoriu pe capotă, partea din față.

În acest context, instanța a reținut că, Damian I. s-a înecat la data de 09.06.2012, iar conform procesului-verbal de cercetare la fața locului din 20 august

2012, cu tabelul fotografic anexat, s-a stabilit că catamaranele pensiunii de odihnă „Fenix”, au lipit numerele de înregistrare pe partea din față (Vol. I, f.d. 28), deci cercetarea nemijlocită a catamaranelor a fost efectuată doar după două luni și unsprezece zile de la înec.

Astfel, nu este nici un temei de a nu crede declarațiilor succesorului victimei și a martorilor acuzării, care au fost depuse sub jurământ în baza art. 312-313 Cod penal, cât și probelor mai sus nominalizate, iar solicitarea apelanților privind emiterea unei sentințe de achitare, instanța îl respinge ca fiind neîntemeiat și care contravine circumstanțelor factice stabilite în ședința de judecată, având doar un caracter declarativ.

Subsidiar, instanța de apel a notat că, prima instanță la adoptarea deciziei de încetare a procesului penal privindu-i pe Grincu A. și Rusu I. în conformitate cu prevederile art. 332 CPP, motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii. Astfel, în sentința primei instanțe în partea descriptivă se indică: „*instanța a ajuns la concluzia adoptării unei sentințe de încetare a procesului penal în temeiul art. 332 alin. (5) Cod de procedură penală, în privința lui Grincu A. și Rusu I. cu liberarea de la răspunderea penală în legătură cu faptul intervenirii prescripției tragerii la răspunderea penală, în cazul dat -5 ani, art. 60 alin.(1), lit."b" Cod Penal.*”, ia în partea dispozitivă se indică art. 60 alin.(1), lit."a" Cod penal.

Astfel, nu s-au stabilit criterii clare din care ar rezulta încetarea procesului penal în privința inculpaților Grincu A. și Rusu I., cu eliberarea acestora de răspundere penală de comiterea infracțiunii prevăzute de articolul 149 alin. (1) Cod penal, sentința fiind lovită de nulitate în partea respectivă.

Pe cale de consecință, cu referire la pedeapsa aplicată inculpaților, instanța de apel a conchis că infracțiunea incriminată inculpaților, se clasifică ca mai puțin gravă, iar conform art. 53 lit. g) și 60 alin. (1), lit. b) și alin. (2) Cod penal, se impune liberarea de răspundere penală a inculpaților pentru săvârșirea infracțiunii imputate, din motivul că a intervenit prescripția tragerii la răspundere penală, așa cum infracțiunea a fost săvârșită la 09 iunie 2012, iar ordonanța privind începerea urmăririi penale este datată cu 08 mai 2013. Astfel, din ziua săvârșirii infracțiunii până la ziua judecării cauzei în apel au expirat aproximativ 7 ani și 4 luni, fiind depășit termenul de prescripție fixat prin lege de 5 ani.

În atare situație, se impune soluția prevăzută la articolul 391 alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală: încetarea procesului penal privindu-i pe inculpații Grincu A. și Rusu I., din motivul că există circumstanța care exclude tragerea la răspundere penală în baza articolului 149 alin. (1) Cod penal - prescripția tragerii la răspundere penală.

Cu privire la soluționarea acțiunii civile, în partea cuantumului prejudiciului moral produs prin infracțiune, instanța de apel a reținut că, prima instanță a acordat

deplină eficiență prevederilor art. 219 alin. (3), pct. 1) și (4), 220 și 387 alin. (1) Cod de procedură penală.

Examinând aspectele de fapt și de drept ale cauzei, conform cerințelor din articolul 409 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul penal a reținut că în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelanți, nu există alte temeiuri de a interveni în sentință.

9. Temeinicia și legalitatea deciziei instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către avocatul Druță Boris în numele lui Grincu Artur, avocatul Șchiopu Arcadie în numele lui Rusu Ion și de inculpatul Grincu Artur, prin care, invocând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 2), 6), 8), 12) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței și deciziei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care, inculpații să fie achitați.

În motivarea recursurilor depuse, recurenții au invocat următoarele argumente:

9.1. Avocatul Boris Druță în numele inculpatului Grincu Artur menționează că:

- instanța de apel a examinat cauza formal, fără a face o cercetare minuțioasă, așa cum a indicat Curtea Supremă de Justiție în decizia din 28.11.2019 și a pronunțat o hotărâre eronată, fără a ține cont că, martorii care l-au însoțit pe Volovei, trebuiau să fie trași la răspundere penală pentru lăsarea în primejdie. Or, anume aceștia nu au anunțat la timp salvamarii despre faptul că **Volovei** s-a scufundat în apă, nu a chemat la timp salvarea, aflându-se la o depărtare de circa 800 de metri de litoral;

- în ședința de judecată acuzarea a dat citire documentului despre starea tehnică a catamaranelor, care au fost vizualizate și cercetate de către organele de anchetare, după o perioadă de circa 3 ani de la incident;

- la baza deciziei de condamnare instanțele de judecată au pus declarațiile *reprezentantului părții vătămate Volovei*, care la momentul petrecerii naufraziului, legat de moartea fiului, nu era la fața locului, iar declarațiile inculpatului Grincu A. precum că a explicat persoanelor regulile de comportare în timpul aflării pe bicicleta de apă, că le-a dat acestora veste de salvare, dar au refuzat să le îmbrace, motivând că afară este cald, mai mult, aceștia s-au semnat în registru precum că le-au fost aduse la cunoștință regulile de securitate;

- instanțele de judecată, la aprecierea probelor apărării au încălcat prevederile art. 101 Cod de procedură penală și nu au ținut cont că decesul lui Damian I. a survenit anume din vina lui, iar în rezultatul investigațiilor de către inspectorii (din portul Giurgiulești), Serviciilor de specialitate (SPCSE a MAI) până la ziua de 09.06.2012 și după această dată, nu au fost obiecții despre starea tehnică a bărcilor sau abateri de la respectarea tehnicii securității, a instructajului salvamarii, precum și ale clienților ce doreau să se odihnească pe apă;

- în afară de vinovăția directă a defunctului Damian I., responsabili pentru cele

întâmpilate sunt și Volovei (care a tăinuit că avea cu el alcool Dodi C. și Moscalciuc care nu l-au anunțat pe inculpatul Grincu A. că prietenul lor a consumat băuturi alcoolice și i-au permis să sară în apă, știind că Damian I. nu poate să înoate;

- nu are relevanță la caz faptul că bicicletele de apă erau sau nu numerotate, însă instanțele inferioare și-au întemeiat decizia și pe baza argumentului că bicicletele de apă nu ar fi fost numerotate;

- la examinarea cauzei în instanța de fond și cea de apel, inculpatului Grincu A. i-au fost lezate drepturile prevăzute de art. 5, 13 CEDO, fiind neglijat total principiul egalității armelor;

- în acțiunile inculpatului Grincu A. lipsesc componentele infracțiunii.

9.2. Avocatul Arcadie Șchiopu în numele inculpatului Rusu Ion invocă următoarele:

- instanța de apel, greșit a admis apelul, parțial, în partea încetării procesului penal, a avocatului Pavlov Victor în interesele inculpatului Rusu Ion, fără a lua în considerație că în cadrul cercetării judecătorești nu au fost acumulate un ansamblu de probe pertinente și utile din care ar fi posibil de concluzionat că Rusu Ion a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.149 alin. (1) Cod penal;

- în motivarea deciziei, instanța de apel, greșit a interpretat declarațiile inculpaților care au declarat adevărul, atât în cadrul ședințelor de judecată cât și în cadrul urmăririi penale, explicând că nu au comis infracțiunea de care sunt învinuiți;

- instanța de apel urma să stabilească *dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat*, însă instanța de apel și instanța de fond nu au cercetat obiectiv declarațiile martorilor și eronat au reținut că Ion Rusu la 09.06.2012 a fost prezent la serviciu.

- nevinovăția inculpatului se mai confirmă și prin declarațiile martorilor apărării Rotari Vasile, care a declarat că, la data de 09.06.2012, pe Rusu Ion nu l-a observat pe teritoriul bazei, Grincu Olesea, Chiriac Silvia cât și a martorilor oculari a acuzării Volovei Mihail care a declarat că, în timpul plimbării dorea să-și satisfacă necesitățile fiziologice, a sărit în apă, iar Ion neștiind a înota a intrat în apă pe scărița din spatele catamaranei. La fel, martorul ocular Dodi C. a confirmat în instanță că, în timpul plimbării băieții au intrat în apă, iar Ion nu putea înota și a coborât pe scărița din spatele catamaranului, ținându-se de scară, ulterior, au urcat pe catamaran au mai discutat, au mai servit bere, iar în timp ce se schimbau cu locurile cu domnișoara, sau cu Mihai, Ion a încercat să coboare în apă, însă i-a alunecat mâna de scară și a căzut în apă, Ion s-a ținut cu o mână de catamaran, însă i-a alunecat mâna și s-a îndepărtat.

- declarațiile martorilor Dodi C. și Volovei M. cu referire la faptul că îl recunosc pe Rusu Ion, urmează a fi apreciate critic, or până la audierea lor în instanța de judecată nu au indicat niciodată la el, iar la faza de urmărire penală nu s-a dispus efectuarea prezentării spre recunoaștere, iar Rusu Ion în ziua indicată nu a fost prezent la serviciu, deoarece a dat schimbul;

- instanțele inferioare nu au făcut careva constatări referitor la faptul cum inculpatul a comis infracțiunea incriminată - prin acțiuni intenționate, din neglijență sau că a acționat fără intenție, or martorul ocular Volovei M. a declarat că, victima fiind în apă s-a desprins de catamarană, în timp ce pe lângă ei a trecut un scuter de apă;

- instanțele judecătorești au avut la dispoziție o cauză ce a provocat starea de pericol care s-a soldat cu decesul persoanei. Prin urmare, instanțele nu au stabilit o legătură causală între acțiunile/inacțiunile inculpatului I. Rusu și decesul survenit;

- instanța de apel nu a ținut cont că, la examinarea cauzei de către instanța de fond, a extins sensul normei de incriminare, printr-o interpretare extensivă, defavorabilă a legii penale. În partea ce ține de latura obiectivă. Or, în lipsa suportului probatoriu, care să demonstreze cert vinovăția inculpatului Rusu Ion în săvârșirea faptei imputate, instanța de apel greșit a admis apelul, parțial, în partea încetării procesului penal, declarat de avocatului Pavlov Victor, iar inculpatul Rusu Ion urma să fie achitat de către instanța de apel;

- inculpaților li s-a imputat că Damian I, nu ar fi fost instruit, de către Rusu I. și Grincu A., privind regulile de plimbare cu bicicleta de apă și că i-au permis să urce pe catamarană fiind în stare de ebrietate acestuia și prietenilor lui, iar la îndepărtarea lor de la malul bazinului acvatic, Damian I. a căzut de la bordul bicicletei și ca urmare s-a înecat. Însă, acuzarea nu a prezentat nici o probă în susținerea acuzației, iar însuși martorii oculari Volovei M. și Dodi C, prin declarațiile sale au confirmat că, de fapt Damian I. nu a căzut în apă, dar fiind în apă s-a desprins de catamarană, în timp ce pe lângă ei a trecut un scuter de apă, provocând tragedia dată.

- lipsește componența infrațiunii prevăzută de art. 149 alin. (1) Cod penal, deoarece potrivit prevederilor art. 195 pct. 4 al Codului navigației marine comerciale, transportul este exonerat, parțial sau total, de răspundere dacă dovedește că moartea pasagerului sau deteriorarea sănătății lui ori pierderea sau avarierea bagajelor acestuia a fost consecința culpei, intenței sau imprudenței grave a pasagerilor.

9.3. Inculpatul Grincu Artur argumentează că:

- instanțele de fond nu au acordat deplină eficiență prevederilor legale și au conchis greșit asupra vinovăției inculpaților în temeiul alin. (1) al art. 149 Cod penal, bazându-se preponderent pe aceleași probe, care au fost analizate de prima instanță;

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, și a ignorat indicațiile Curții Supreme de Justiție expuse în decizia din 28.11.2019;

- contrar prevederilor pct. 2) alin. (1) al art. 385, pct. 2) alin. (1) art. 394 Cod de procedură penală, instanța de apel a ignorat să evalueze declarațiile martorilor V. Rotari, L. Corțișău, inculpatului Grincu A. în ansamblul cu declarațiile martorilor M. Volovei, C. Dodi, pentru a emite o sentință obiectivă, fapt ce a viciat soluția instanțelor judecătorești;

- cu încălcarea prevederilor art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală, instanța de apel s-a bazat exclusiv pe argumentele expuse prin sentința instanței de fond, ignorând argumentele invocate în apelul declarat în interesul recurentului. Prin urmare, nu s-au întreprins toate măsurile pentru a elucida toate circumstanțele importante a cauzei penale;

- declarațiile martorului Rotari V. care confirmă comportamentul abuziv al chiriașilor, nu au fost combătute de instanța de apel;

- la fel, instanța de apel nu a dat răspuns la argumentul apelanților, că Serviciul de protecție civilă și situațiilor excepționale a MAI, care permanent efectuau supravegherea activității pensiunii la general și în special stației de ambarcațiune și careva încălcări esențiale nu au fost înregistrate; că transportatorul este exonerat, parțial sau total, de răspundere dacă dovedește că moartea pasagerului sau deteriorarea sănătății lui ori pierderea sau avarierea bagajelor acestuia a fost consecința culpei, intenției sau a imprudenței grave a pasagerului, așa cum reglementează pct. 4 art. 195 Codul navigației maritime comerciale;

- la pronunțarea sentinței de condamnare, instanța de fond, întru emiterea soluției de condamnare a menționat că, vina inculpatului se mai manifestă prin lipsa unei autorizări a navelor de mic tonaj (catamaran), de care s-a folosit victima și martorii M.Voloveț, C.Dodi, după care, la baza condamnării au fost puse probe documentare precum, biletul naval al navei de mic tonaj cu certificat de navigabilitate a navei de tonaj mic, inclusiv fiind enumerată și nava în cauză ca una certificată. Or, biletul naval al navei de mic tonaj cu certificat de navigabilitate a navei de tonaj mic este o confirmare autorizării și permisiunii de a folosi o navă de tonaj mic, iar instanța s-a constrazis în partea descriptivă. La rîndul său, instanța de apel, a evitat să se expună asupra acestui argument la examinarea cauzei în procedura de apel, fapt ce a viciat soluția instanțelor inferioare;

- presupusa lipsă a autorizării navelor nicidecum nu a influențat survenirea decesului victimei;

- instanțele judecătorești nu au enumerat care inacțiune sau ce a omis să facă ce este obligat pentru a nu fi cauzată moartea unei persoane. Potrivit materialelor cauzei, navele au fost certificate, iar în stare de ebrietate victima a devenit deja în procesul folosirii navei, salvamarul fiind în imposibilitate de a supraveghea procesul;

- martorul M. Volovei a declarat că după ce a trecut pe alături un scuter, victima a lunecat și a căzut în apă. Deci, instanțele judecătorești au avut la dispoziție o cauză ce a provocat starea de pericol care a survenit cu decesul persoanei. Prin urmare, instanțele judecătorești nu au stabilit o legătură cauzală între acțiunile/inacțiunile condamnatului Grincu Artur și decesul survenit;

- instanța de fond în cadrul cercetării judecătorești a evitat să se expună și asupra contradicțiilor în declarațiile date de către martorul M. Volovei și C. Dodi,

privind constatarea directă în descrierea evinementului ce a survenit cu decesul părții vătămate. Or, potrivit declarațiilor martorului M. Volovei, rezultă că anume inacțiunile martorilor M. Volovei și C. Dodi, care ambii cunoșteu că decedatul nu putea înota și nu au întreprins acțiuni de salvare dar s-au îndreptat spre mal după ajutor. Nici unul din martorii M. Volovei și C. Dodi nu au arătat la lipsa vestelor sau lipsa marcării catamaranului au dus la imposibilitatea de a-l salva pe I. Damian. Or, instanțele inferioare urmau să aprecieze situația și circumstanțele în ansamblu, pentru a stabili latura obiectivă: decesul a survenit în urma lipsei vestelor/colacului de salvare și lipsa numărului pe catamaran sau, în urma inacțiunii martorilor M. Volovei și C. Dodi, care au dispus de o posibilitate reală de a-l salva pe decedat.

9.4. La recursurile ordinare declarate, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală, a depus referință acuzatorul de stat, pledând pentru inadmisibilitatea acestora, ca fiind vădit neîntemeiate.

10. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare în baza materialelor din dosar, Colegiul penal în unanimitate decide inadmisibilitatea acestora, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.*

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnatului.*

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Raportând aceste prevederi la speța examinată, Colegiul penal evidențiază că recurenții în recursurile declarate invocă drept temei de casare a deciziei instanței de apel, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 2), 6), 8) și 12) Cod de procedură penală, și anume că, *instanța nu a fost compusă potrivit legii ori au fost încălcate prevederile art. 30, 31 și 33, instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, în acțiunile inculpaților nu se întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de alin. (1) art. 149 Cod penal, și acțiunilor inculpaților s-a dat o încadrare juridică greșită, însă instanța de recurs consideră că, prevederile la care se referă autorii recursurilor nu sunt aplicabile din*

punctul de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar servi ca temeiuri de implicare a instanței în sensul casării deciziei instanței de apel.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens. Potrivit art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, eroare gravă de fapt constituie stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora. Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor.

Sub acest aspect se reține că recursul ordinar al avocatului Boris Druță, declarat în numele inculpatului Grincu Artur, este fondat și pe art. 427 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală (*pct. 9.1. din decizie*), care prevede temeiul de declarare a recursului în cazul în care instanța nu a fost compusă conform legii, au fost încălcate prevederile art. 30, 31 și 33 Cod penal, iar recursul ordinar al avocatului Arcadie Șchiopu în numele inculpatului Rusu I., este fondat și pe pct. 12) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală (*pct. 9.2. din decizie*), care prevede temeiul de declarare a recursului în cazul în care faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Însă, în recursurile respective, în pofida normelor de drept enunțate, nu este specificat, în raport cu relevanțele conținute în partea descriptivă a deciziei contestate, care ar fi erorile de drept și esența circumstanțelor potrivit căror instanța nu ar fi fost compusă conform legii, că ar fi fost încălcate prevederile art. 30, 31 și 33 Cod penal, și care ar fi la caz încadrarea juridică corectă a acțiunilor inculpatului Rusu I., fiind omisă în totalitate argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens (*pct. 9.1. și 9.2. din decizie*).

Astfel, rezultă că, recursurile menționate nu îndeplinesc cerințele legale de conținut în această parte, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al apărării cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeiuri neargumentate legal de recurent.

Or, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Totodată, lecturând recursurile declarate, Colegiul reține că acestea nu sunt motivate prin prisma temeiurilor de recurs indicate de către recurenți în partea dispozitivă a acestora, recurenții de fapt criticând modalitatea de apreciere a probelor

de către instanțele de fond și făcând deducții proprii referitor la acțiunile inculpaților, victimei și ale martorilor în ziua survenirii decesului lui Demian I.

Colegiul menționează că art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede o listă exhaustivă de temeuri pentru recurs, a cărei analiză denotă faptul că chestiunile privind aprecierea probelor nu sunt reflectate în conținutul acestui articol, astfel neconstituind un temei pentru recurs separat. Critica aprecierii probelor, care la caz comportă o solicitare de reapreciere a acestora, nu poate fi supusă analizei la etapa examinării cauzei în ordine de recurs ordinar, deoarece instanța de recurs este abilitată de a se pronunța asupra chestiunilor de drept, care constituie erori cu caracter procedural sau material, iar aprecierea probelor constituie o chestiune de fapt, ce ține de judecarea fondului cauzei, judecare care nu se înfăptuiește de către instanța de recurs.

Cu referire la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, invocat de către avocatul Boris Druță, Colegiul menționează că acest punct conține 5 temeuri care pot fi invocate în recurs, însă recurentul Boris Druță nu a concretizat care din aceste temeuri le pune la baza cererii de recurs înaintată și prin ce se confirmă acestea, iar alegerea din oficiu de către instanța de recurs a temeiului din cele 5 menționate este inadmisibilă, prin urmare prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a fost invocat de recurentul Boris Druță în numele inculpatului Grincu Artur, ca fiind unul declarativ, nespecificând care eroare prevăzută la pct. 6) al articolului menționat a fost comisă de către instanța de apel.

Subsidiar se reține că, recurenții Arcadie Șchiopu în numele inculpatului Rusu I. și inculpatul Grincu Artur, deși indică temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală că, *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și că instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței*, de asemenea au omis să concretizeze prin ce se confirmă acestea, lipsind o motivare corespunzătoare în acest sens.

Instanța de recurs constată că instanța de apel, la examinarea cauzei penale a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală, adoptând o decizie legală și întemeiată și a dat răspuns la toate argumentele invocate în apelurile declarate.

Așa cum rezultă din textul deciziei atacate, Colegiul constată că instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, la caz, la menținerea în parte a sentinței instanței de fond. Or, în fapt, decizia recurată corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată.

Mai mult ca atât, din materialele dosarului rezultă că instanța de apel, la examinarea cauzei, a ținut seama în deplină măsură de prevederile art. 27, 99-101 Cod de procedură penală, a cercetat sub toate aspectele probele administrate, le-a verificat minuțios, dându-le o apreciere justă, prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, care coroborate în ansamblu, au confirmat vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 149 alin. (4) lit. d) Cod penal.

Prin urmare, în conformitate cu art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță și conform materialelor din dosar, ajungând la concluzia corectă de menținere în parte a sentinței atacate, totodată oferind răspuns la toate argumentele invocate de apelanți, specificând motivele pe care și-a întemeiat soluția adoptată.

Cât privește pretinsa eroare de drept prevăzută la pct. 8) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, semnalată de recurenți, instanța de recurs o consideră ca fiind contrară stării de fapt constatate la caz, deoarece acest temei este prezent atunci când instanța ce a judecat cauza a comis în această parte o eroare de drept, cum ar fi situația prin care în hotărârea judecătorească s-a făcut referire la săvârșirea infracțiunii, dar nu au fost stabilite faptele sau împrejurările de fapt care corespund elementelor constitutive ale infracțiunii respective.

Reieșind din alegațiile recurenților, avocatul Boris Druță în numele inculpatului Grincu Artur solicită achitarea inculpatului pe motiv că „în acțiunile inculpatului Grincu Artur lipsesc componentele infracțiunii” însă acesta nici măcar nu indică care anume elemente lipsesc. La fel, și inculpatul Grincu Artur ca și avocatul său solicită achitarea indicând că nu au fost întrunite elementele infracțiunii incriminate, indicând că nu a fost stabilită legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile reieșind din declarațiile martorilor Volovei M. și Dodi C. care au părăsit locul unde Damian I. a căzut din catamarană și nu au întreprins acțiuni de salvare a acestuia. Recurentul Grincu Artur mai indică și faptul că instanțele inferioare urmau să aprecieze situația și circumstanțele în ansamblu, pentru a stabili latura obiectivă: decesul a survenit în urma lipsei vestelor/colacului de salvare și lipsa numărului pe catamaran sau, în urma inacțiunii martorilor Volovei M. și Dodi C., care au dispus de o posibilitate reală de a-l salva pe Damian I.

Se reține că avocatul Arcadie Șchiopu, la fel, solicită achitarea inculpatului Rusu Ion pe motivul lipsei elementelor infracțiunii, însă în expunerea motivelor recursului, contrazicându-se, menționează că instanțele inferioare trebuiau să stabilească dacă fapta a fost săvârșită de inculpat, deoarece în ziua respectivă inculpatul Rusu Ion nu s-ar fi aflat la serviciu.

Pe cale de consecință, Colegiul notează poziția ambiguă a apărării privind motivele pentru care solicită achitarea inculpatului Rusu I., motive care sunt

diametral opuse și se exclud reciproc, nefiind clară poziția apărării în acest sens, sub aspectul dacă inculpatul Rusu I. totuși în acea zi nu s-a aflat la serviciu, sau acesta s-a aflat la serviciu, însă fapta acestuia nu ar întruni elementele infracțiunii incriminate.

Pentru combaterea afirmațiilor recurențelor precum că nu au fost întrunite elementele infracțiunii, Colegiul reține ca fiind relevante constatările instanței de apel, că **„subiecți ai infracțiunii sunt inculpații Grincu A. și Rusu I., care întrunesc condițiile prevăzute la art. 21 alin. (1) și 22 Cod penal; obiectul infracțiunii îl constituie relațiile sociale cu privire la viața persoanei, obiectul material este corpul victimei Damian I.; latura obiectivă se exprimă prin fapta prejudiciabilă, manifestată prin inacțiune, și anume inculpații Grincu A. și Rusu I. au eliberat catamaranul fără prezentarea / eliberarea vestelor și/sau colacilor de salvare, totodată nu au adus la cunoștință victimei regulile de comportare pe apă, iar în ziua respectivă careva panouri informative care ar conține asemenea reguli, în perimetrul stațiunii nu au fost afișate (procesul - verbal de ridicare din 6 februarie 2014; procesul - verbal de ridicare din 27 noiembrie 2015, precum și declarațiile martorilor Volvei M., Dodi C., Moscalciuc R., Cortișău L.), prin urmare necunoașterea regulilor de comportare pe apă și lipsa vestelor de salvare a condus la decesul victimei; latura subiectivă a infracțiunii incriminate inculpaților se exprimă prin vinovăție sub formă de imprudență exprimată prin încredere exagerată, or inculpații Grincu A. și Rusu I. au prevăzut că inacțiunea sa poate avea ca rezultat moartea unei persoane, dar nu au dorit acest rezultat, nici nu l-au acceptat, considerând fără temei, în mod ușuratic, că acest rezultat nu se va produce.**

Din declarațiile martorilor Volvei M. și Dodi C. rezultă că chiriașii au închiriat catamaranul de mai multe ori, și au achitat lui Rusu I. pentru închirierea catamaranului, iar din declarațiile inculpatului Grincu A. rezultă că și el le-a închiriat catamaranul chiriașilor.”

Subsidiar celor reținute de instanța de apel, Colegiul reține că între fapta prejudiciabilă și moartea cerebrală a victimei trebuie să existe o legătură de cauzalitate și care trebuie dovedită. Legătura de cauzalitate poate fi simplă (când moartea victimei este determinată în mod exclusiv de acțiunea sau inacțiunea făptuitorului) sau complexă (când la producerea morții victimei au contribuit, pe lângă acțiunea sau inacțiunea făptuitorului și alte cauze ori condiții favorizante – anterioare, concomitente sau ulterioare). Astfel, pe lângă conduita făptuitorului, la producerea morții victimei pot contribui factori cum ar fi, starea precară a sănătății victimei, fapta unei terțe persoane, conduita victimei, diverși factori externi precum utilajele cu pericolozitate în exploatare și chiar și în asemenea situații, este suficient să existe o legătură de cauzalitate *sine qua non*, adică să se constate că celelalte cauze, fără această faptă prejudiciabilă, nu ar fi provocat moartea.

La caz, se reține că trecerea scuterului de apă prin apropierea catamaranei la care face referire apărarea, cât și imposibilitatea celorlalți chiriași ai catamaranului de a scoate victima din apă, nu constituie altceva decât un factor extern a legăturii de cauzalitate complexe ce a dus la survenirea decesului lui Damian I., însă fapta prejudiciabilă care a condus nemijlocit la decesul lui I. Damian este exploatarea bicicletei de apă, fără a-i fi aduse la cunoștință regulile de comportare pe apă, neeliberarea/ neprezentarea vestelor sau colacilor de salvare, cât și faptul că acestuia i s-a permis să urce pe catamarană în stare de ebrietate și să aducă la bordul acesteia băuturi alcoolice.

Or, argumentul apărării precum că aceștia nu cunoșteau despre starea de ebrietate a chiriașilor cât și despre aducerea la bordul catamaranei a băuturilor alcoolice, menționând că starea de ebrietate a victimei ar fi survenit în timpul primblării pe apă, nu poate fi reținut, având în vedere că din declarațiile martorilor audiați sub jurământ și avertizați de răspundere penală pentru declarații mincinoase conform art. 312 Cod penal, rezultă că chiriașii au revenit la mal și au mai achitat pentru a prelungi cu o oră chiria bicicletei de apă, luând cu ei în mod repetat băuturi alcoolice, fără a le fi aduse la cunoștință regulile de comportare pe apă, inclusiv regula de interzicere a consumului de băuturi alcoolice în bicicleta de apă în timpul plimbării cu aceasta și că nu se permite plimbarea cu bicicleta de apă a persoanelor aflate sub influența alcoolului.

Motivarea hotărârii este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului, care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor amănunțit, atât timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, așa cum s-a procedat, de altfel, în cauza de față. Investită cu o situație de fapt, instanța de apel, înlăturând omisiunile de apreciere ale instanțelor, descrise în decizia Curții Supreme de Justiție, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, a expus situația de fapt reținută pe baza probatoriului administrat și a concluzionat corect ca aceasta se circumscrie încadrării juridice în baza art. 149 alin. (1) Cod penal, potrivit căreia inculpații au fost recunoscuți vinovați.

Instanța de recurs mai atestă și faptul, că argumentele invocate de recurenți, au fost combătute de instanța de apel în mod corespunzător, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește și reiterarea căreia nu o consideră necesară, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs România* din 16 februarie 2010, statuează că art. 6§1 din CtEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*hotărârea Van de Hurk vs Olanda, din 19 aprilie 1994, pct. 61*), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță

internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinate chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Pe lângă aceasta, recursurile declarate, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. **9.1. – 9.3.** din prezenta decizie, sunt întemeiate doar pe critica modului în care instanțele inferioare au apreciat probele și circumstanțele cauzei.

Pornind de la prevederile art. 6 pct. 11¹), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Reieșind din cele expuse, Colegiul conchide că în cauză nu s-au comis erorile de drept prevăzute în pct. 2), 6), 8) și 12) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală la care fac referință recurenții, deci nu persistă temeiuri de casare a soluției adoptate de către instanța de apel.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți, că instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, că instanța a fost compusă potrivit legii, cu respectarea prevederilor art. 30, 31 și 33 Cod penal, că instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apeluri, că hotărârea atacată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția iar motivarea soluției nu contrazice dispozitivul hotărârii, că instanța de apel nu a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, că fapta întrunește elementele infracțiunii și că faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică corectă.

Având în vedere considerentele expuse și raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul penal concluzionează că la judecarea cauzei în ordine de apel instanța de apel a respectat prevederile legale relevante prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală și indicațiile instanței de recurs, înlăturând omisiunile comise de instanțele care au examinat anterior cauza, iar recursurile declarate, sunt inadmisibile, ca fiind vădit neîntemeiate.

11. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 1), 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de avocatul Druță Boris în numele lui Grincu Artur, avocatul Șchiopu Arcadie în numele lui Rusu Ion și de inculpatul Grincu Artur, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 iulie 2020, în cauza penală privindu-i pe GRINCU Artur Xxx și RUSU Ion Xxxxx, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 24 decembrie 2020.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecător

Catan Liliana

Judecător

Guzun Ion